

Sygn. akt I ACa 882/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik
Sędziowie:	SSA Teresa Rak (spr.) SSO del. Robert Jurga
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K.

o uchylenie uchwały organu spółdzielni

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 13 maja 2013 r. sygn. akt I C 1749/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

I. uchyla uchwałę Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. numer (...)z dnia 23 maja 2012r. w sprawie wykluczenia powódki z rejestru członków;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 221,40zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy) w tym 41,40 podatku VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 166,05zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych pięć groszy) w tym 31,05 zł podatku VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 882/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 października 2013 r.

Powódka P. S. wniosła pozew przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...), domagając się uchylenia uchwały Rady Nadzorczej pozwanej spółdzielni podjętej w dniu 23 maja 2013 r. w przedmiocie jej wykluczenia z rejestru członków. W punkcie II wniosła również o rozliczenie jej zobowiązania wobec spółdzielni wynikającego z zaległości czynszowej z jej należnością z tytułu wymiany okien za kwotę 2.900 zł.

Uzasadniając żądanie powódka wskazała, że zaskarżona uchwała została podjęta bez wezwania jej na posiedzenie organu spółdzielni i wysłuchania. Podniosła także, iż wbrew twierdzeniom strony pozwanej nie uchyła się od opłat czynszowych i stara się regulować zaległości pomimo swojej trudnej sytuacji finansowej.

Strona pozwana (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa argumentując, że pismem z dnia 16 maja 2012 r., wysłanym listem poleconym, przesłała powódce informację o posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 23 maja 2012 r. Wskazała ponadto na fakt, że wykluczenie powódki z rejestru członków spółdzielni zostało oparte na § 14 ust. 2 pkt 4 statutu pozwanej spółdzielni, albowiem powódka zalegała z opłatami za korzystanie z lokalu za okres powyżej sześciu miesięcy. Zaskarżona uchwała zdaniem strony pozwanej nie była niezgodna z ustawą, statutem, dobrymi obyczajami, nie miała na celu pokrzywdzenia członka ani nie godziła w interesy spółdzielni, a zatem zgodnie z przepisami Prawa spółdzielczego nie ma podstaw do jej uchylenia. Odnośnie drugiego żądania powódki strona pozwana podniosła zarzut z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., a z ostrożności procesowej wskazała na niezgodność żądania z punktem 6 Regulaminu wymiany i zwrotu kosztów wymiany stolarki okiennej, zgodnie z którym zwrot takich kosztów następuje po upływie roku od uregulowania zaległości czynszowych, w którym to czasie nie może dojść do ponownego zalegania z płatnościami.

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 13 maja 2013 r. oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Za podstawę rozstrzygnięcia przyjął następujący stan faktyczny:

Powódce przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...), jest ona członkiem pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Od 2008 r. powódka uiszczala opłaty związane z korzystaniem z lokalu w sposób nieregularny. W dniu 23 maja 2012 r. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni podjęła uchwałę nr (...)wykluczającą powódkę z rejestru członków spółdzielni, uzasadniając to długotrwałym zaleganiem z opłatami za użytkowanie lokalu. Na dzień podjęcia tej uchwały zaległość ta wynosiła 3.893,16 zł. Pismem z dnia 25 maja 2012 roku pozwana spółdzielnia powiadomiła powódkę o podjętej uchwale i pouczyła o trybie odwołania oraz o skutkach utraty członkostwa.

Ustalił Sąd nadto, że w lokalu przy ulicy (...) w K. powódka zamieszkuje z matką i małoletnią córką. Matka powódki pobiera rentę. Powódka prowadziła działalność gospodarczą, którą z końcem 2011 roku wyrejestrowała.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd pierwszej instancji oparł się na dowodach z dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony. Sąd ponadto przyznał walor wiarygodności zeznaniom świadków A. B., T. B. i G. P..

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że zaistniały przesłanki do wykluczenia powódki z rejestru członków pozwanej spółdzielni. W szczególności Sąd wskazał na brzmienie § 11 ust. 4 statutu pozwanej spółdzielni, zgodnie z którym wykluczenie jej członka może nastąpić w wypadku zalegania z opłatami za korzystanie z lokalu przez okres co najmniej sześciu miesięcy. Sąd pierwszej instancji uznał ponadto za nieuzasadnione twierdzenia, iż powódka nie została prawidłowo wezwana na posiedzenie Rady Nadzorczej, albowiem zawiadomienie o nim zostało wysłane przez stronę pozwaną w dniu 16 maja 2012 r. W ocenie Sądu zatem został spełniony obowiązek z art. 24 § 4 Prawa spółdzielczego, nakazujący umożliwienie złożenia wyjaśnień przez powódkę. W końcu, Sąd pierwszej instancji uznał, iż brak jest podstaw do twierdzenia, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego lub ma na celu pokrzywdzenie powódki, albowiem od prawie pięciu lat uiszczanie przez nią należności odbywało się w sposób nieregularny, a zaległości stale rosły.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zarzucając mu naruszenie art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak dokonania ustaleń faktycznych, niezbędnych do wydania rozstrzygnięcia, a dotyczących sytuacji materialnej powódki w okresie istnienia zadłużenia wobec pozwanej spółdzielni. Ponadto, wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów ustawy Prawo spółdzielcze: art. 24 § 1 poprzez uznanie, że przedmiotowa uchwała była zgodna z prawem, podczas gdy powódka nie regulowała należności czynszowych terminowo nie ze swojej winy ani też rażącego niedbalstwa; art. 24 § 4 poprzez uznanie, że powódce została stworzona możliwość złożenia wyjaśnień na posiedzeniu, na którym podjęto uchwałę o wykluczeniu; w końcu art. 42 § 3 w zw. z art. 24 § 6 poprzez uznanie, że zaskarżona uchwała nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i nie ma na celu pokrzywdzenie powódki. Na tej podstawie powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę orzeczenia poprzez uchylenie uchwały pozwanej spółdzielni.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i musi prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa.

Ustalenia faktyczne w zakresie w jakim poczynił je Sąd pierwszej instancji są prawidłowe, jednakże wymagają one uzupełnienia. Dodatkowo Sąd Apelacyjny ustalił, że w dniu 16 maja 2012 roku strona pozwana wysłała do powódki pismo, w którym zawiadomiła ją o wysokości zaległości czynszowych oraz poinformowała, że Zarząd Spółdzielni postanowił skierować do Rady Nadzorczej wnioski o wykluczenie powódki z grona członków. Poinformowała także, że posiedzenie Rady Nadzorczej, na którym będzie rozpatrywana ta sprawa odbędzie się 23 maja 2012 roku o godzinie 17, powódka zaś ma prawo w nim uczestniczyć i złożyć wyjaśnienia. Przesyłka ta do powódki nie dotarła, była awizowana, a następnie zwrócona do nadawcy (pismo do powódki z dnia 16.05.2012 k. 31) adnotacja poczty k. 89).

W świetle powyższego ustalenia za uzasadniony należy uznać zarzut naruszenia art. 24 § 4 prawa spółdzielczego wedle którego wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni. Organ, do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia albo wykreślenia, ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni. Oczywiście obowiązek wysłuchania nie ma charakteru bezwzględnego, jednakże w każdym przypadku koniecznym jest stworzenie osobie zainteresowanej realnej możliwości złożenia wyjaśnień przez organem, który jest uprawniony do decydowania o wykluczeniu. Niewystarczające jest natomiast podjęcie próby zawiadomienia osoby zainteresowanej, która takiej realnej możliwości nie stwarza.

Odnosząc to do niniejszej sprawy zwrócić należy uwagę, że posiedzenie Rady Nadzorczej w sprawie wykluczenia powódki zaplanowane zostało na dzień 23 maja 2012 roku, natomiast zawiadomienie o nim zostało wysłane do powódki listem poleconym w dniu 16 maja 2012 roku. Postępowanie dowodowe przed Sądem pierwszej instancji wykazało, iż powódka nie odebrała zawiadomienia o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej, jednakże z faktu nieodebrania przesyłki nie można wyciągnąć niekorzystnego dla powódki wniosku, że stworzono jej realną możliwość uczestniczenia w posiedzeniu Rady Nadzorczej i złożenia wyjaśnień. Posiedzenie Rady Nadzorczej odbyło się bowiem z pewnością przed upływem okresu, w którym powódka winna była odebrać awizowaną przesyłkę, zważywszy, że pomiędzy wysłaniem przesyłki, a datą posiedzenia upłynęło 7 dni, co oznacza, że pomiędzy awizowaniem, a posiedzeniem termin ten był krótszy. Posiedzenie odbyło się więc przed upływem okresu awizacji. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ulega zatem wątpliwości, że prawo do bycia wysłuchaną w trybie art. 24 § 4 zd. 2 ustawy Prawo spółdzielcze, jakie przysługiwało powódce, nie zostało zagwarantowane w sposób realny, a jedynie hipotetyczny. Nadanie bowiem przesyłki z informacją o posiedzeniu w sprawie wykluczenia zaledwie na siedem dni przed wyznaczoną datą nie może być w żaden sposób uznane za wystarczające, adresat ma bowiem prawo zgłosić się po awizowaną przesyłkę w całym okresie jej awizacji, także w dniu ostatnim. W konsekwencji uznać należy, że pozwana spółdzielnia wysyłając zawiadomienie na tydzień przed datą posiedzenia, na którym powódka mogłaby złożyć

wyjaśnienia czyli bronić się przed wykluczeniem z grona członków nie zapewniła powódce realnej możliwości udziału w posiedzeniu, a zatem nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 24 § 4 prawa spółdzielczego.

Podjęcie uchwały z naruszeniem art. 24 § 4 prawa spółdzielczego jest wystarczającym do stwierdzenia, że uchwała podjęta została z naruszenie ustawy, co musiało skutkować jej uchyleniem. W świetle powyższego zarzuty dotyczące braku ustaleń co do sytuacji materialnej powódki oraz naruszenia przepisów prawa spółdzielczego odnoszących się do zasadności podjęcia uchwały stały się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c zmienił zaskarżony wyrok i powództwo uwzględnił.

O kosztach postępowania procesu za obie instancje orzeczono w myśl zasady odpowiedzialności za wynik sprawy w oparciu o art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 11.1 pkt 1 w zw. z § 13.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.